

THESIS
ANATOMICO-CHIRURGICA,
DE OCLUSCOLIS VENEREIS
QUE MALANO TRAPUTIOQUE INSIDENT.

Auth. Jo. Baptista, & Frider. M. Pater-Hartmann
Pater-Hartmann, & Frider. M. Pater-Hartmann, & Frider.
in Acad. Sci. & Art. & in Acad. Sci. & Art. & in Acad. Sci. & Art.
Pater-Hartmann, & Frider. M. Pater-Hartmann, & Frider.
in Acad. Sci. & Art. & in Acad. Sci. & Art. & in Acad. Sci. & Art.

De Pater-Hartmann, & Frider. M. Pater-Hartmann, & Frider.
in Acad. Sci. & Art. & in Acad. Sci. & Art. & in Acad. Sci. & Art.

1784

MDCCCLXXXIV

T H E S E S
ANATOMICO-CHIRURGICÆ,
DE ULCUSCULIS VENEREIS
QUÆ BALANO PRÆPUTIOQUE INSIDENT;

*QUAS, Deo juvante, & Præside M. PETRO-MATHURINO
 BOTENTUIT LANGLOIS, Scholarum Moderatore, antiquo
 in Scholâ Præcticâ Professore, tueri conabitur RENATUS-
 BARNABAS DUBOIS, Turonensis, præclaræ Artium Facultatis
 in Almâ Universitate Andegavensi Magister.*

*Die Veneris 4^a. mensis Junii anno R. S. H. 1784,
 à sesqui-secundâ post meridiem ad septimam,*

P A R I S I I S,
IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.
PRO ACTU PUBLICO,

■ ■

MAGISTERII LAUREA.

Typis MICHAELIS LAMBERT, Regii Chirurgiæ
 Collegii, necnon Academiæ Typographi, viâ Cithareâ.

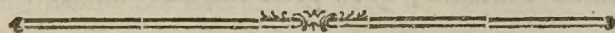
M. DCC. LXXXIV.

D. O. M.

T H E S E S
ANATOMICO-CHIRURGICÆ.

DE ULCUSCULIS VENEREIS
QUÆ BALANO PRÆPUTIOQUE INSIDENT.

Ex variis symptomatibus quæ impuram venerem subsequuntur frequentiora periculosioraque judicantur ulcuscula cancrofa: de iis tantùm quæ Balanum Præputiumque aggrediuntur acturi Penem morbi sedem, Anatomix face præviâ, describemus.

A ij

EX ANATOMIA.

Penem constituunt cuticula, cutis, cellularis textus, ligamentosum involucrum, urethra, & cavernosum corpus.

Eadem est in pene cutis & cuticula ac in aliâ quâvis corporis parte : textus verò cellularis in eo tantùm differt quod nullam in cellulis adipem admittat, laxior tamen sit & ita cutis extensioni faveat, ut hinc & inde circa penem liberè possit excurrere. Quò propiùs ad corpus cavernosum accedunt ipsius lamellæ, eò firmiùs, strictiùs, arctiùs sibi invicem adhærent, undè densæ cujusdam membranæ speciem induunt, & in colis dorso in verum abeunt triangulare ligamentum, ossium pubis synchondrosi annexum, quod penis suspensorium ligamentum dicitur.

Corpus cavernosum, extùs membranaceum, intùs spongiosum, ab ossibus ischio & pube, duabus radicibus oritur. Hæ radices primò disjunctæ, deindè ad se invicem antrorsùm inclinantur, demùm in unicum tubum conspirant, septo medio distinctum, urethræ canali super impositum.

Urethra, canalis membranaceus, & spongiosus, à collo vesicæ ad extremum penem extenditur. Textus spongiosus quo circumdatur, versùs bulbum copiosior, per totum penem rarior, in extremo pene dilatatur, & latiori capite in glandem terminatur.

Glans conum refert obtusum, supernè & infernè depresso, basi obliquè truncatâ, sed latiori, ita ut corpus cavernosum superemineat. Cuticulâ obducitur tenuissimâ sub quâ imme-

diatè serpunt sanguinea vasa & nervorum extremitates, undè exquisitissimus sensus & rubicundus glandis color. Versùs basim, coronam dictam, animadvertitur duplex tuberculorum series in ordinem disposita, quos quidem aliï folliculos seu glandulas sebaceas putant unguen ibi sæpè coacervatum secernentes; alii verò negant eo quod nec ullus ibi ductus excretorius detegi, nec ab iis liquor exprimi possit.

Cutis duplicatura, quam Præputium vocant, Balanum sine adhæsione regit, undè facilè supra ipsum adduci & retrahi potest. Cutis enim ubi extremum glandem attigit, in se ipsam reflectitur, & suâ epidermide tecta, textu cellulari intermedio, fursùm recurrens, valleculam infra coronam glandis sitam adit, ibique in tenuissimam epidermidem conversa, glandem vestit integram & urethræ membranæ interiori occurrit. Ex hâc eâdem cute, in parte glandis inferiori alia nascitur duplicatura, quâ, veluti mediastino, seu septo quodam mediò glandi adhærens Præputium, ne hùc illuc longiùs retrahi possit, revincitur. Hinc ex latiori, arctiorive constrictione, major minorve hiatus Præputii.

Arteriæ penis præcipuæ à pudendâ externâ oriuntur. Ubi colis radicem attigère, dividuntur in externum ramum qui in penis dorso serpit & versus glandem terminatur & in internum qui per cavernosum corpus excurrit & ibi consumitur.

Venæ in unicum truncum pariter dorso penis inter utramque arteriam impositum coeunt, sanguinemque effundunt in plexum ab hypogastricâ & mezentericis natum. Duplici pariter confluunt ramo, altero cutaneo, altero profundo. Nervi à secundo, tertio & præcipuè quarto pari sacro.

EX CHIRURGIA.

Ulcuscula cancrofa sunt ulcera ut plurimum exigua, superficialia & rotunda, cum rubore, prurigine, dolore pungenti, & ichoris effluxu, à venereo contagio orta in illis partibus, quæ densiori non vestiuntur epidermide: ac proinde, fi cum syphiliticis res habeatur, genitalia utriusque sexûs in coïtu, labia, linguam, gengivas in columbinis basiis, mammarum papillas in lactatione occupant.

Quocumque modo virus venereum combiberit Balanus, primò rubor nascitur, mox ardet prurigo, brevi subsequitur dolor punitivus, tum papula, durior initio, succrescit, inflammata dehiscit in apice summo, ac tandem in ulcus cancrosum vertitur quod saniem ichorosam & urentem effundens, callis, fungis tuberculisque sæpè circumcinctum, partes subjacentes plûs minùsve depascitur.

Differunt hæc ulcera fede, extensione, exitu. Hæc Balano vel ipsius coronæ, illa Præputio insident. Alia superficialia sunt, alia profundiora: modò impuræ veneri statim succedunt, modò à vitio dudum latente pullulant: alia demum benigna cutem tantum aggrediuntur, nullo obducta callo, pus laudabile emittunt; alia maligna putridum ichorem effundunt, latiùs de die serpunt, fungorum callorumve luxurie exuberant, Balanumque ita erodunt ut mox gangrænâ aut sphacele corripiatur.

Horum ulcerum generalis causa agnoscitur venerea lues; variae tamen peculiare sunt causae sigillatim explicandae: enim-vero queri potest cur pars tantum epidermide defraudata talibus ulcusculis laboret? Cur nunc statim succrescant, nunc longo post impuram venerem intervallo pullulent? Cur modò his modò illis symptomatibus sese virus expromat? Cur post initum cum eadem infectâ muliere coïtum alius cancrois ulceribus, alius gonorrhœa, alius bubone afficiatur, alius verò sanus & incolumis evadat? de quibus, præsentî sermone, brevitatis causâ, pro viribus differere conabimur.

Visu facîle dignoscuntur ulcuscula cancrois & ab aliis ulceribus distinguuntur, si ad symptomata in definitione descripta attendatur, & cum vitiatâ aut saltem suspectâ muliere se rem habuisse fateatur æger. Fucum quidem facere forsan possent ex-coriationes quæ subsequuntur aliquando coïtum cum muliere, quæ menstruis acrioribus aut fluore mordaciori laboret; sed ab ulcusculis venereis in eo differunt quòd sint latæ, superficialiæ, benignæ, & facîle curabiles. Ulcuscula verò cancrois, etiam benigna, diuturniorem curam requirunt, & aliis venereis symptomatibus stipantur.

Prognosis, quoad locale vitium ex sede & naturâ morbi, symptomatibusque habeatur. Periculosiora sunt ulcera quæ Balanum, quàm quæ Præputium aggrediuntur, eo quòd si increverit inflammatio latiùs latiusque serpit gangræna, & Balanum omnem in syderationis consortium brevi trahit; de Præputio verò non idem timendum, cum aliquandò fieri possit ut, certis quibusdam rerum circumstantiis, putà si marginem tantum infestent, solâ circumcissione prima mali labes radicitùs evellatur. Si beni-

gna sint ulcuscula, felicior prænuntiatur exitus, si maligna, tristior. Verbi gratiâ, si sint numerosiora, si partes altè depascantur, si subeat inflammatio gravis unde miniretur pudendorum sphacelus, si callis, phymatis, tuberculis stipentur, si ad carcinomatoden naturam propiùs accedant.

Quoad luis venereæ periculum, vel imminens prænuntiant vel præsentem confirmant. Futuram luem indicant aut saltem minitantur ulcuscula quæ coïtum statim subsequuntur. Licet enim plerumque luis periculum afferant, tamen ubi statim in inguine nascitur bubo qui in suppurationem abit, à lue nonnunquam immunes evadunt ægri, quòd virus omne ad bubonem tanquam ad diverticulum quoddam feratur, quo favente, in sanguinem non irruit labes, & sufficit curatio localis; nihilominus si non plenæ hydrargyrosi, levibus saltem inunctionibus, putà curationi *per extinctionem*, uti vocant, damnandus est æger, ut virus omne debellari ac foràs eliminari constet.

Sin autem longo post coïtum intervallo succrescant, tunc nullum est de vitii in sanguinem ingressu dubium, & pro confirmatæ luis venereæ indicio haberi debent.

Patet ergò variam pro vario casu instituendam esse ulcusculorum venereorum curationem: si certa sint luis venereæ indicia, nulla alia ineunda methodus quàm prudens & legitima hydrargyrosis.

Si levis tantùm suspicio habeatur tum, quod operosiores curam plerumque refugiant ægri, levioribus tantùm inunctionibus, seu methodo quam *extinctionem* dicunt, curari poterunt.

Utracumque

Utracumque viam inieris, si sufficiente hydrargyrosi victum subactumque fuerit virus, ulcuscula venerea sæpè sæpiùs sponte & nullâ aliâ medicinâ adhibitâ sanantur; satis est enim ut plurimum, si vel unguento basilicone simplici, aut cui pars quædam *precipitati rubri*, admixta fuerit, vel alio quovis suppuranti aut cathetico remedio operiantur, breviorique tempore & facili negotio perducuntur ad consolidationem.

Quod verò plerisque casibus evenit, non utique, putà ubi gravia ingruunt accidentia, sperandum est; enim verò maligna ulcuscula vel skirrodea sunt, vel valdè inflammatoria, vel carcinomatodea.

Priori casu difficillimè admodum in suppuratum abeunt eo quòd durioribus callis, chordisve skirrodibus stipantur, quæ non nisi emollientibus diutissimè adhibitis resolvi poterunt; admovebis igitur Balnea lactis tepidi, decocti radices altheæ, infusi mucaginosi seminum psillii & lini, cataplasmata de micâ panis cum croco, seu farinæ seminis lini in malvarum decocto, &c. Ab omni escharoticorum usu, quibus malum in pejus rueret, cautus abstinebis, nec ad mercurialia confugies, nisi ubi suprâ memoratis remediis varii tumores callive fuerint emolliiti.

Si tanta sit inflammatio, ut in sphacelum mox abitura pars videatur, tum crebrò & largiter mittitur sanguis, adhibentur emollientia & relaxantia remedia, incisuris punctiunculisve, vitata pars pertunditur, & si profundius serpsit malum, quidquid gangrænâ labefactatum fuit penitus evellitur, ne ex viciniâ loci quod sanum est in sphaceli consortium trahatur, at, quod operæ pretium est, mercuriales inunctiones, non leviores

quidem sed legitimæ & ex artis præceptis adhibendæ. Quantum valeat hæc methodus inter mille alia exempla faciliè proferendâ præclarè demonstrat observatio cujus nos participes esse voluit *Cl. M. Didier de Lonroy.*

Juvenis quidam ulcusculo laborabat venereo in apicè glandis, quod tacito gressu Balanum omnem depascebatur: nullam aliam adhibebat medicinam quàm usum internum & fomentationes externas liquoris cujusdam tuno temporis ad morbos venereos & præcavendos & curandos decantati. Sed eo devenerat malum ut non solùm de penis incolumitate, sed & de vitâ ipsâ grave immineret periculum, & paulò seriùs conclamatum foret. Legitima sed prudens & parca, qualem ægri vires permittebant hydrargyrosis instituta fuit, brevique accidentia solo mercurialium inunctionum usu sese remiserunt, & post duos menses, amissâ quidem mediâ summi Balani parte, perfectè convaluit æger.

Si ad carcinomatoden naturam proximè degenerant ulcuscula venerea, tum utique convenit methodus superiùs laudata nempe & emollientium usus & prudens mercurialium inunctionum institutio: sin autem prosperè succedat, nulla spes remanet quam ut omne carcinoma penitùs refecetur; aut si, vel altitudine, vel adhærentiâ talem curam respuit, palliativâ curatione ægro, quod fas est, vita licet miserrima protrahatur.

